

DOI 10.58423/2786-6742/2023-4-51-59
ETO 332.1(410)

Krisztina SALLAI

közgazdász jelölt,
Nyíregyházi Egyetem,
Nyíregyháza, Magyarország

Tímea MAKSZIM GYÖRGYNÉ NAGY

PhD, adjunktus,
Gazdálkodástudományi Intézet,
Nyíregyházi Egyetem,
Nyíregyháza, Magyarország
ORCID ID: 0000-0002-7296-6790

GAZDASÁGI TÉRSZERKEZET-ELEMZÉS: FÓKUSZBAN NAGY-BRITANNIA

***Анотація.** Попит на знання про економічну просторову структуру значно зріс за останні десятиліття. Це сталося завдяки створенню Європейських економічних співтовариств і територіальних організацій, відомих у всьому світі. Інтерес до даної теми демонструє той факт, що все більше університетів, науково-дослідних інститутів і наукових товариств ставлять цю сферу в центр своїх досліджень. Метою даної дослідницької роботи є аналіз основних економічних і соціальних процесів на макрорівні у Великій Британії та факторів, що на них впливають. Під час дослідження були використані вторинні дані з державних інтернет-баз даних, якими керує та підтримує Сполучене Королівство. Серед онлайн-баз даних використано сайти Office for National Statistics (ONS), який готує статистичні звіти, і Migration Watch UK, який надає дані про міграційні процеси. Тема є дуже актуальною навіть сьогодні, оскільки в останні роки хвиля, викликана Brexit, перевернула інтерес багатьох людей до долі британської нації. Усі три країни Великої Британії показали зростання населення між переписами 2011 та 2021 років. Найбільший відсоток зростання було в Англії, де населення зросло на 3,4 мільйона, тобто на 6,5% між 2011 і 2021 роками. Виняткове збільшення населення Англії порівняно з Уельсом і Шотландією в основному пов'язане з імміграцією працівників до Англії та членів їхніх сімей. Коефіцієнт народжуваності знижується з 2012 року і на даний момент становить 1,61, тому чиста міграція є основним фактором зміни чисельності населення з 1990-х років. З 2001 року 84% середньорічного приросту населення припадає на імміграцію, але ефект розподіляється в просторі нерівномірно. Зараз іммігранти становлять 5 мільйонів із 9 мільйонів населення столиці, тобто приблизно 55%. Загалом можна сказати та статистично продемонструвати, що в економіці острівної держави існує значний, позитивний, тісний зв'язок між місцем призначення іммігрантів та економічним розвитком. Економіка Великої Британії «працює добре», і на неї позитивно впливає велика кількість кваліфікованих економічних резидентів.*

***Ключові слова:** Великобританія, міграція, економіка, міжнародна економіка, розвиток.*

JEL Classification: J21, J61

***Absztrakt.** A gazdasági térszerkezet iránti ismeretek igénye az elmúlt évtizedekben sokat nőtt. Köszönhető ez az Európai Gazdasági Közösségek létrejöttének, illetve a világszerte tapasztalható területszervezéseknek. Ezt az érdeklődést mutatja, hogy már egyre több egyetem, kutatóintézet és*

tudományos társaság helyezi ezt a szakterületet vizsgálatának középpontjába. A kutató munkánk fő célja Nagy-Britannia főbb makro-szintű gazdasági és társadalmi folyamatainak, illetve az azt befolyásoló tényezőknek az elemzése. Kutató munkánk során többek között az Egyesült Királyság által üzemeltetett és fenntartott állami internetes adatbázisok szekunder adataival dolgoztunk. Az online adatbázisok közül kiemelhető az Office for National Statistics (ONS) oldal, mely statisztikai kimutatásokat készít, illetve a Migration Watch UK, amely a migrációs folyamatokról szolgáltat adatokat. Úgy gondoljuk, hogy ez a téma napjainkban is igen időszerű, hiszen az utóbbi években a Brexit keltette hullám sokaknak fordította az érdeklődését a brit nemzet sorsa felé. Nagy-Britannia mindhárom országának népessége növekedést mutatott a 2011 és 2021-es népszámlálás között. A legnagyobb népességnövekedés Angliában volt, ahol 2011-hez képest mintegy 3.429.000. fővel nőtt a népesség, ami 6,5 százalékos növekedést jelent. Anglia népességének kiugró szintű növekedése Waleshez és Skóciához képest a főképp Angliába bevándorló munkásoknak és azok családtagjainak köszönhető. A termékenységi ráta 2012 óta csökken és jelenleg 1,61, így az 1990-es évek óta a nettó migráció a népességváltozás fő mozgatórugója. 2001 óta az éves átlagos népességnövekedés 84%-a a bevándorlásnak köszönhető, de a hatás térben egyenlőtlenül oszlik el. A főváros teljes 9 milliós lakosságából ma már 5 milliót, azaz körülbelül 55%-ot a bevándorlók tesznek ki. Összeségében elmondható és statisztikailag is kimutatható, hogy a szigetország gazdaságában szignifikáns, pozitív irányú, szoros összefüggés mutatható ki a bevándorlók letelepedésének célállomása és a gazdasági fejlettség között. Nagy-Britannia gazdaságának "jót tesznek", pozitív irányban befolyásolják a nagy létszámú, szakképzett gazdasági betelepültek.

Kulcsszavak: Nagy-Britannia, migráció, gazdaság, világgazdaság, fejlődés.

Abstract. The demand for knowledge about the economic spatial structure has increased a lot in recent decades. This is thanks to the establishment of the European Economic Communities and the territorial organizations experienced worldwide. This interest is shown by the fact that more and more universities, research institutes and scientific societies are putting this field at the center of their investigations. The main goal of the research work is to analyze the main macro-level economic and social processes in Great Britain and the factors that influence them. During the research work, secondary data from state internet databases operated and maintained by the United Kingdom. Among the online databases, the Office for National Statistics (ONS) site, which prepares statistical reports, and Migration Watch UK, which provides data on migration processes, can be highlighted. The given topic is very timely even today, since in recent years the wave caused by Brexit has turned many people's interest towards the fate of the British nation. All three countries in Great Britain showed population growth between the 2011 and 2021 censuses. The highest percentage increase was in England where the population increased by 3.4 million, a rise of 6.5% between 2011 and 2021. The exceptional increase in the population of England compared to Wales and Scotland is mainly due to workers immigrating to England and their family members. The fertility rate has been decreasing since 2012 and is currently 1.61, so net migration has been the main driver of population change since the 1990s. Since 2001, 84% of the average annual population growth is due to immigration, but the effect is unevenly distributed in space. Immigrants now make up 5 million of the capital's total population of 9 million, i.e. approximately 55%. Overall, it can be said and statistically demonstrated that in the economy of the island nation, a significant, positive, close connection can be shown between the destination of immigrants' settlement and economic development. Great Britain's economy is "doing good" and influenced in a positive direction by the large number of qualified economic residents.

Keywords: Great Britain, immigration, economy.

A probléma felvetése általánosságban. A kutatási témánk megválasztásában az országok közötti gazdasági egyenlőtlenségek háttérében meghúzódó tényezők

motiváltak. A közgazdaságtudomány fontos kérdései, hogy egy nemzet gazdasága hogyan lehetne jobb és eredményesebb, illetve mitől lesz vonzó célállomás más ország állampolgárainak. Ezen belül is a munkavállalás tekintetében Nagy-Britannia kitüntetett célpont a magyar emberek és a Közép-Európában lakók számára. Ebből adódóan vetődik fel a kérdés, hogy vajon veszít-e egy ország népessége és gazdasága azon, ha az adott országba nagy létszámmal áramlanak be a szakképzett munkavállalók? Azok a bevándorlók, akiknek nagyobb része egy jobb élet reményében hagyja hátra korábbi életét, esetleg családját, pozitív hatással vannak-e a célország gazdaságára.

A legfrissebb kutatások és publikációk elemzése. A kutatásunkban használt alapvető fogalmak értelmezése érdekében elengedhetetlen a kulcsszavak pontos, szabatos definiálása, valamint az összefüggések elvi háttérének ismertetése. A térgazdaságtan és a térszerkezet kutatások szakirodalmá oly mértékben széleskörű és kiterjedt, hogy a kutatásunk kereteit jelentősen meghaladó feladat lenne az összes területét akárcsak érintőlegesen is bemutatni. A tér fogalma és értelmezése valószínűleg egyidős a tudományos gondolkodással. Számos tudományos terület (építészet, geográfia, fizika, filozófia, matematika, urbanisztika, informatika, közgazdaságtan, szociológia) szakembereit foglalkoztatta, így elmondható, hogy a tér egy gyűjtőfogalom, aminek az elmúlt évszázadok során valamennyi tudományág saját értelmezést adott. A magyar nyelvben a tér fogalmának kettős jelentése van: egyrészt dolgok közötti intervallumot, másrészt szabaddá tett helyet is jelent [1].

“A fizikusok a tér alatt az anyag létezési formáját, az anyagi tárgyak kölcsönös helyzetének halmazát értik, mely három vagy többdimenziós viszonyítási rendszer, amelyben a testek és az események viszonylagos helye és iránya megadható.” [2, 9.o.]

A térgazdaságtan elméleteket és modelleket tárgyaló szakirodalmak száma jelentős. Az iskolák közös jellemzője a kérdések feltevésében, különbség a kérdések megválaszolásában, a mérésekben, valamint az eredmények általánosíthatóságában van. Számos növekedésemélet létezik, melyek közül időben a klasszikus növekedésemélet fejlődött ki elsőként, mely Smith nevéhez köthető. Álláspontja szerint, a gazdasági növekedés alapja a munkamegosztás, illetve annak hatékonyságnövelő hatása. A neoklasszikus növekedésemélet véleménye szerint a tőke és a munka egymással helyettesíthető, a piac tökéletesen működik, a hozadék állandó és a technológia mindegyik gazdasági szereplőnek hozzáférhető. A hipotézis alapja, hogy egy földrajzi terület kibocsátása a tőke és a munka mellett a technikai fejlődésnek is a függvénye.[2] A keynesi és a neokeynesi növekedési modell gondolatmenete és struktúrája eltér a korábban bemutatottaktól, illetve a neoklasszikus növekedésemélettel ellentétben a keynesi növekedéseméletek keresletorientáltak. [3] Mivel Harrod és Domar növekedési modellje hasonló, így a két modellt sokszor közös megnevezéssel Harrod-Domar-típusú modelleknek nevezik. Hasonlóság a két modellben, hogy beruházáscentrikusak. [4] A 20. század második felében azok az elméletek kezdtek felerősödni, amelyek a térségi gazdasági növekedés okát főként külső tényezőkre vetítették vissza. Ezzel ellentétben viszont az endogén elmélet, a térségben lévő lehetőségek fontosságára hívja fel a figyelmet. Az endogén vagy másnéven új növekedésemélet a neoklasszikus növekedési modelleket úgy gondolja tovább, hogy figyelembe veszi a technológiai változásokat és a gazdasági növekedést magyarázó modellekbe megpróbálja beépíteni a régiók közötti

ellentéteket és különbségeket. A rombusz-modell Porter nevéhez köthető, aki az iparági versenyelőnyök forrásainak földrajzi helyét vizsgálta. Többek között elemezte hogy a globalizáció hatására az iparági/vállalkozási versenyelőnyök forrásai térben koncentráltabbak lesznek. [5] Végül, de nem utolsó sorban a telephelyelméletek közül fontosnak tartjuk kiemelni az ún. „szentháromság” modellt, melyet Michael Storper dolgozott ki. Az eddigi modellek csakis üzleti tényezőkre alapozták a regionális növekedés értelmezését. A szentháromság modell lényegesnek tartja a vállalkozások együttműködését, úgymint a vállalkozások közötti, valamint a vállalkozáson belüli tapasztalatok, információk átadását, szakmai tudás megosztását. [2] A növekedésméletek mellett érdemes még a telephelyelméletekre is kitérni. A telephely a tér elkülönített pontja, amit a gazdaság egy adott szereplője, tevékenysége helyszínéül (valamilyen döntése alapján) választ. [6] Az első elemzés, mely a mezőgazdasági vállalkozás optimális helyének kiválasztásával kapcsolatos, Thünen nevéhez kötődik. Mezőgazdasági telephelyelméletében Thünen arra az eredményre jutott, hogy a területegységre jutó haszon, a fajlagos termékár, a távolság, a fajlagos termelési és a fajlagos szállítási költség, illetve az egységnyi területen előállított termékmennyiség függvényeként írható fel. Ezek alapján a nagyobb földjáradékú helyek a fogyasztási központ környékén helyezkednek el, illetve a felvevőpiaci központtól távolodva a földjáradék lineárisan csökken. [7] A 19. század utolsó harmadától a technológiai haladás eredményeképpen az ipartelepítési álláspontok kerültek a telephelyi vizsgálatok fókuszába. Launhardt költségoptimalizációs modelljében a gondolatait arra alapozza, hogy a termékeknek a telephelytől függő és független költsége, a termelési hely és a felvevőpiac közötti távolság, illetve a telephelytől függő fajlagos szállítási költség függvénye. [2] Több lehetséges telephely (A, B, C) esetében az a hely az ideális, ahol a telephelytől függő költség minimális. [6] Weber a Launhardt által megfogalmazottakat továbbgondolta, és véleménye szerint a megfelelő ipari telephely az a pont, ahol a szállítási költségek összege minimális. Ő úgy gondolta, hogy a szállítási költséget az alábbi tényezők befolyásolják: a nyersanyagok vagy végtermékek tömege, illetve a feldolgozó manufaktúrának az erőforráslelőhelytől és felvevőpiacoktól való távolsága. [8] A Christaller nevéhez köthető ipari telephelyelmélet abból indult ki, hogy a termékek gyártása a városokban történik, a környező egynemű tér pedig a termék felvevő helye. Ilyen értelemben a gyárak nem a telephelyeik megválasztásában, hanem a felvevőpiacok elosztásában, azaz térbeni monopóliumok kialakításában érdekeltek. Egynemű teret feltételezve, az értékesítés kör alakot fed le és a szállítási költség a centrumtól kifelé nő. Idővel a piac komplett lefedettsége érdekében nő a szolgáltatók száma, így a körök helyett hatszögletű piaci formává formálódik. Így a minimális szállítási költség mellett, nagyobb tér ellátása válik lehetővé. [2]

A számos elméletből és modellből látható, hogy a korábbi elméletek tovább fejlődnek, a nagy elméletek számos gondolatát formális vagy informális módon az utókor rendszeresen újrafogalmazza. Habár a térgazdaságtan egy relatíve még fiatal tudomány, ugyanakkor önálló fejlődésének eredményeként jól elhatárolható vizsgálati területtel és módszertannal rendelkezik, mely még napjainkban is formálódik, új modelleket és összefüggéseket dolgoz ki. “Nem elégszik meg a gazdasági jelenségek elvont (tisza) ökonómiai vizsgálatával. Egyidejűleg deduktív (elvekből, hipotézisekből

kiindulva von le következtetéseket) és induktív (megfigyel, összegyűjt, statisztikailag feldolgoz, rendszerez) jellegű.” [2, 52. o.]

A cikk célja. Kutatásunk célja, hogy megvizsgáljuk a Nagy-Britanniába költözött külföldi munkavállalóknak a szigetország gazdaságára gyakorolt hatását. Valóban veszít-e egy ország népessége és gazdasága azon, ha az adott országba nagy létszámmal áramolnak be a szakképzett munkavállalók? A vizsgálati célok elérése érdekében – szakirodalomkutatás mellett – a betelepült külföldiek számát, az egy főre jutó bruttó hazai termék és a kutatás-fejlesztési helyek számának kapcsolatával elemeztük. Tanulmányunk megírása megköveteli az alkalmazott kutatómódszertan alkalmazását, illetve ehhez mérten, a feladat elvégzéséhez szükséges deduktív megközelítést és kvantitatív statisztikai elemzések alkalmazását. A deduktív kutatás felépítése a hipotézisalkotás, a megfigyelés és végül a hipotézis elvetése vagy elfogadása. A szekunder adatok forrásául az Office for National Statistics hivatalos közleményei szolgáltak, mely Nagy-Britannia statisztikai adatait szolgáltató internetes felület. Egy gazdaság fejlettségét több mutatószámon keresztül vizsgálhatjuk. Az első ilyen mutató a bruttó hazai termék (GDP). Gyakorta alkalmazzák egy nemzet átlagos életszínvonalának, fejlettségének mutatójaként az egy főre jutó GDP-t. Viszont egyedül a gazdasági kibocsátás növekedése vagy csökkenése nem jelenti értelemszerűen azt, hogy az ott élők életminősége, szociális- és infrastrukturális feltételei javulnak vagy romlanak. A fejlődés egyszerre jelent minőségi és mennyiségi változást is. Ennek eredményeképpen a gazdasági növekedés nem alternatív megfogalmazása a térségi fejlődésnek. A fejlettség egy adott időpontban egyszerre utal a térség gazdasági és társadalmi állapotára is. Ezzel ellentétben a gazdasági fejlődés egy folyamat, aminek hatására az adott térségben élők kedvezőbb életminőséghez jutnak. A gazdasági növekedés habár szükséges, de nem elegendő eleme a fejlődésnek. [9] Kutatásunkban alkalmazásra kerülő módszer a korrelációs számítás, mely a mennyiségi ismérvek kapcsolatainak vizsgálatával a foglalkozik. Így a hipotézisünk teszteléséhez azaz a független és függő változó közötti kapcsolatok feltárására kollerációelemzést alkalmazunk. A korreláció mértéke azt mutatja meg, hogy a kovariancia milyen mértékben közelíti meg a függvényyszerű kapcsolatot. A leíró statisztikai módszerek közül átlagot és szórást számoltunk a régiónkénti betelepültek számára, valamint a GDP régiónkénti megoszlására vonatkozóan 2001 és 2019 között.

A kutatási eredmények bemutatása. Az országok népességét, illetve annak változását, az általában tízévente végzett népszámlálással követik nyomon. A tízévente tartott népszámlálásnál az embereket arra kéri, hogy válaszoljanak a saját magukra és háztartásukra vonatkozó kérdésekre, hogy átfogóbb képet kapjanak a társadalomról. Nagy-Britannia mindhárom országának népessége növekedést mutatott a 2011 és 2021-es népszámlálás között. A legnagyobb népességnövekedés Angliában volt, ahol 2011-hez képest mintegy 3.429.000. fővel nőtt a népesség, ami 6,5 százalékos növekedést jelent. A legkisebb, 1,4 százalékos népességnövekedés Walesben volt. Ha tágabb időintervallumban vizsgáljuk meg az országok népességének százalékos változását, akkor is hasonló eredményt kapunk. Az adatok alapján láthatjuk, hogy Anglia népességének változása kimagaslóan eltér pozitív irányban Waleshez és Skóciához képest. A legnagyobb eltérés 2001 és 2011 között történt, 7,4 százalékos növekedéssel,

míg Skócia népességében 1981 és 2001 között csökkenés következett be. Anglia népességének kiugró szintű növekedése Waleshez és Skóciához képest a főképp Angliába bevándorló munkások és azok családtagjai miatt történt. Az Office for National Statistics oldal alapján 1955 óta Nagy-Britanniában a születések száma magasabb, mint a halálozások száma. Az egy nőre jutó gyerekek átlagos száma (termékenységi ráta) 2012 óta csökken és jelenleg 1,61. Az 1990-es évek óta a nettó migráció a népességváltozás fő mozgatórugója. Az Office for National Statistics oldal adatai alapján azt is megvizsgáltuk, hogy mely területek a legnépszerűbbek a betelepültek körében, illetve ezáltal a szigetország mely részeire vannak a legjobban hatással a népességváltozás és népességeloszlás tekintetében. Az állami fenntartású, migrációt követő honlap adatai szerint [10] a bevándorlás közvetlen és közvetett hatással van a népességre a tengeren túlról érkezők és a később itt született gyermekek száma miatt. 2001 óta a népességnövekedés éves átlagban 84%-a a bevándorlásnak köszönhető, de a hatás térben egyenlőtlenül oszlik el. A főváros teljes 9 milliós lakosságából ma már 5 milliót, azaz körülbelül 55%-ot a bevándorlók tesznek ki.

1. táblázat

Bevándorlók számának és a GDP értékének megoszlása régióként

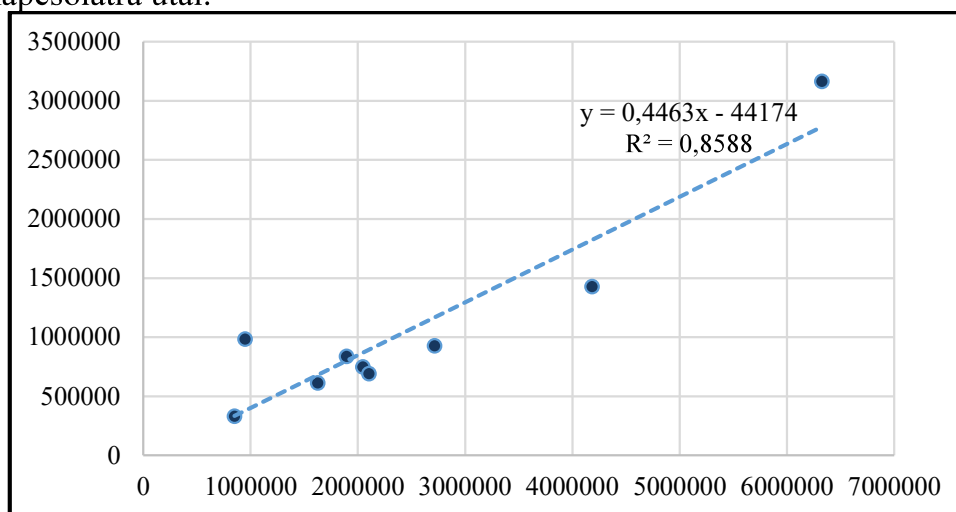
Bevándorlók megoszlása régióként Anglia			GDP megoszlása régióként Anglia		
Régió	Fő	%	Régió	Fő	%
London	6323631	27,87	London	3164000	32,52
South East	4181487	18,43	South East	1429000	14,69
North West	2716186	11,97	East of England	985000	10,13
South West	2102149	9,27	North West	928000	9,54
West Midlands	2045299	9,02	Yorkshire and Humber	837000	8,60
Yorkshire and Humber	1893790	8,35	West Midlands	748000	7,69
East Midlands	1625256	7,16	South West	692000	7,11
East of England	947940	4,18	East Midlands	613000	6,30
North East	850404	3,75	North East	332000	3,41

Forrás: [11] alapján saját szerkesztés

Az 1. táblázatban elsőként az Angliába bevándorlók számának százalékos megoszlását láthatjuk csökkenő sorrendben, majd mellette ez alapján a sorrend alapján a GDP százalékos alakulását 2001 és 2019 között, régiókénti bontásban. Az első két legnagyobb százalékos megoszlást mutató régióban a GDP százalékos aránya szintén a legnagyobb. A felállított sorrendben a középén elhelyezkedő régiók között vannak kisebb sorrendi különbségek, majd a legutolsó helyen lévő régió, mind a bevándorlók számában, mind a GDP megoszlásában hasonló százalékos arányt ért el.

A bevándorlók száma és a bruttó hazai termék közötti kapcsolatot szorosságát lineáris korrelációs együtthatóval (r) elemeztük. A korrelációs számítás az 1. ábra adatait felhasználva végeztük el, és lineáris regressziós egyenest illesztettünk az adatpárok által

jelzett pontokra. A korrelációs együttható értéke: 0,93, ami egy igen szoros, pozitív irányú kapcsolatra utal.

1. ábra. A bevándorlók számának (fő) és a GDP értékének (EUR/fő) megoszlása régióként

Forrás: [11] alapján saját szerkesztés

A determinációs együttható (r^2) alapján megállapítható, hogy az egy főre jutó GDP területi megoszlása 86%-ban határozza meg a bevándorlók számának alakulását Nagy-Britannia régiói vonatkozásában. Tehát az egyes régiók gazdasági fejlettsége nagyon intenzíven befolyásolja a bevándorlók letelepedését. Leíró statisztikai módszerekkel megállapítottuk, hogy 2001 és 2019 között az Anglia különböző térségeibe betelepültek száma összesen 9.728.000 fő, az egy régióra jutó átlag 1.080.889 fő, a szórás 788.415 fő. Ez utóbbi a betelepültek számának az átlagtól való átlagos eltérést fejezi ki. A relatív szórás értéke 73%. A relatív szórás minél jobban közelít a nullához, annál kiegyenlítettebb egy adott térség, ebben az esetben a bevándorlók régiókénti eloszlása. Minnél inkább az 1-hez közelít, mint jelen esetben, annál nagyobb eltérések vannak a régiók között.

Kutatásunk további részében megvizsgáltuk a kutatás-fejlesztés (K+F) régiókénti megoszlását. Az ONS információi szerint – a korábban közzétett BERD-2020-as megjelenéséig terjedő időszakban – nem voltak lefedve az üzleti vállalkozások K+F tevékenységében a kisvállalkozások. A BERD 2021-es Statisztikai Közlönyben közzétett eredmények keretében módszertani fejlesztések történtek ennek megoldására. Így elérhető, tisztított, régiókra lebontott adat sajnos csak 2018 és 2021 között állt rendelkezésünkre, azok is csak a nagyobb régiókat összefogva. Az előbbieken már részletezett, a bevándorlók létszámára vonatkozó százalékos értékeket, a K+F -re megadott régiós meghatározás alapján összesítettük és a 2. táblázat szerinti megoszlásokat tapasztaltuk.

2. táblázat

Bevándorlók számának és a K+F értékének %-os megoszlása régióként

Régió	Bevándorlók megoszlása régiókként, Anglia (%)	K + F tevékenység megoszlása (%)
East of England, London and South East	50,48	52,28
East Midlands, West Midlands, South West	25,45	22,26
North East, North West, Yorkshire and The Humber	24,07	16,16

Forrás: [11] alapján saját szerkesztés

A bevándorlók számának régiókénti, csökkenő sorrendben felállított százalékos megoszlása, egyenesen arányos a K+F tevékenységek százalékos megoszlásával. Így habár egy nagyléptékű következtetést láthatunk, ami korreláció számítására nem alkalmas, de ebből a kevés adatból is arra az egyszerű konzekvenciára juthatunk, hogy a bevándorlók területi megoszlása és a K+F tevékenységek száma között van összefüggés.

Összeségében elmondható és statisztikailag is kimutatható, hogy a szigetország gazdaságában pozitív irányú, szoros összefüggés van a bevándorlók letelepedésének célállomása és a gazdasági helyzet között. A GDP és a bevándorlók száma között nagyon szoros, pozitív irányú ($r=0,93$) korrelációs kapcsolat van. A különböző régiókba beáramolt külföldiek létszáma, a GDP nagysága és a kutatás-fejlesztési ráfordítások megoszlásában is közel hasonló sorrendet tudunk felállítani.

Következtetések és a kutatás továbbvitelének lehetőségei. A szakirodalom rövid bemutatása alapján megállapíthatjuk, hogy a térgazdaságtan fogalma rendkívül összetett, értelmezése sokféle megközelítést követel. Kutatásunk középpontjába a GDP-t helyeztük, mely a makrogazdaság egyik legfontosabb indexe. A GDP egy nemzetgazdaság fejlettségének fontos jelzője, ami kifejezi a gazdasági folyamatok hosszú távú fenntarthatóságát is. A bevándorlók számának, illetve a GDP alakulásának kapcsolatát és annak aktualitását tovább erősíti, hogy az Egyesült Királyság 2020. január 31-én kilépett az Európai Unióból. Ennek a gazdasági sokknak a hosszútávú hatása még a mai napig is az angol közgazdászok vizsgálatának középpontjában áll. A vélemények megoszlának, vannak akik optimistán látják az angol gazdaság jövőjét, viszont többen aggódva figyelik a Brexit okozta gazdasági és társadalmi változásokat. Jelen kutatásunkban kizárólag a Brexit előtti adatok felhasználásával dolgoztunk, melyet a jövőben szeretnénk kiterjeszteni további évekre is. Emellett újabb kutatási terepet jelenthet, Nagy-Britannia más országokkal való összehasonlítás is, ahol szintén nagy létszámban jelennek meg a bevándorlók, ilyen lehetne például Németország, Svédország vagy akár Franciaország.

A felhasznált források

1. Moravánszky Á., M. Gyöngy K. (2007) A tér. Terc Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Budapest
2. Benedek J., Kociszky Gy. (2016) Térgazdaságtan. Miskolci Egyetem, Miskolc, 9. o.
3. Schätzl L. (2001) Wirtschaftsgeographie 1.Theorie. Schöningh Verlag, Paderborn.

4. Káposzta J. (2007) Regionális gazdaságtan. Debreceni Egyetem Kiadó, Debrecen
5. Porter M. E. (1990) The competitive advantage of nations. The Free Press, New York
6. Eckey H. F., Kosfeld R., Türck M. (2006) Anmerkung zur Identifikation von Förderregionen in der "Gemeinschaftsaufgabe". UNI Kassel Institut für Volkswirtschaftslehre, Kassel
7. Thünen I. (1926) Der isollerte Staat in Beziehung auf Landwirtschaft und Nationalökonomie, oder Untersuchungen über den Einfluss, den die Getreidepreise, der Reichtum des Badens und die Aufgaben auf den Ackerbau ausüben. Frederich Pethers, Hamburg
8. Weber A. (1909) Über der Standort der Industrien. Paul Siebeck Verlag, Thübingen
9. Glatz F., Tödling F. (1988) Industrieller Strukturwandel und Regionalpolitik Unterschiede der betrieblichen Innovation und regionalpolitische Handlungsmöglichkeiten. Raumplanung für Österreich, Wien
10. Internet 1 URL: <https://www.migrationwatchuk.org/briefing-paper/493/immigration-and-population-change-in-the-uks-towns-and-cities>, letöltés ideje: 2023.08.14
11. Office for National Statistics URL: <https://www.ons.gov.uk/>